

[1] A felperes az alperes jogelődjével 1998. június 10-én személyzeti és sebészeti járóbeteg szakellátás biztosítása céljából megbízási szerződést kötött. A szerződés 15. pontja szerint a szerződést bármelyik fél jogosult indokolás nélkül felmondani 90 napos felmondási idővel.

[2] A sebészeti szakellátás biztosítására 2004. január 1. napjával új szerződést kötött az alperes

jogelődje a M Bt.-vel (a továbbiakban: Bt.). A határozatlan időtartamra létesített jogviszonyra nézve a szerződés 17. pontja kimondta, hogy a felek 6 hónapos felmondási idővel a naptári év végére a másik félhez intézett írásbeli nyilatkozat útján indokolás nélkül jogosultak felmondani. A felek 2005. november 15-én módosították ezt a szerződést, határozott idejűre változtatták, 2020. december 31. napjáig. A „Megbízási szerződés módosításáról rendelkező megállapodás” 5. pontjában a 2004. január 1-jén kötött szerződés 17. pontját hatályon kívül helyezték és módosították annak 18. pontját, mely szerint megállapodtak abban, hogy amennyiben a megbízási szerződés valamelyik fél nem szerződésszerű felmondása miatt lehetetlenül, úgy a felmondási jog gyakorlója a sérelmet szenvedett fél részére káráltányként köteles megfizetni a szerződésmódosítás aláírásától a felmondás időpontjáig kifizetésre kerülő megbízási díj havi átlag összegével a megbízási szerződés határozott idejéből még hátralévő időre számított teljes összegét. A szerződést az alperes jogelőd alapítójához nem nyújtották be, holott az alperes jogelődjének alapító okirata úgy rendelkezett, hogy szükséges az alapító által az olyan szerződés megkötésének jóváhagyása, amelynek értéke a 30 millió forint értékhatárt meghaladja, illetőleg amelyet a társaság saját tagjával, ügyvezetőjével vagy azok közeli hozzátartozójával köt, kivéve, ha az utóbb szerződés megkötése a társaság szokásos tevékenységéhez tartozik. Az alperes jogelődje részéről a szerződésmódosítást nem a társaság képviselője, dr. M J írta alá, hanem az egészségügyi szolgáltató két alkalmazottja. Az okiratra utólag került rá az önkormányzatot képviselő polgármester aláírása.

- [3] A felek előzetes alapítói jóváhagyás nélkül módosították az alperes jogelődje és a felperes között a személyzeti szakellátásra megkötött, 1998. június 10. napján kelt megbízási szerződést is, határozott idejűvé változtatták (2020. december 31-ig), kiegészítették a felmondási okokat és a nem szerződésszerű felmondás miatti lehetetlenülés esetén fizetendő káráltány szabályait (15. pont).
- [4] Az alperes jogelődje átalakulás folytán 2009. január 15-én megszűnt, jogutódja az alperes.
- [5] 2011. december 6-án az alperes és a Bt. megállapodtak a megbízási szerződésük közös megegyezéssel történő megszüntetéséről „azzal, hogy a sebészeti szakellátást 2012. január 1. napjától kezdődően azonos szerződési feltételekkel” a felperes látja el, dr. M J sebész szakorvos személyes közreműködésével.
- [6] A felperes és az alperes a „Megbízási szerződés módosítása” elnevezésű, szintén 2011. december 6-án kelt okiratban abban állapodtak meg, hogy a megbízást 2012. január 1-től 2020. december 31-ig kiterjesztik a megbízó sebészeti szakellátására is, a Bt.-vel 2004. január 1-jén kötött megbízási szerződésben azonos feltételekkel. A módosítás 4. pontja szerint a szerződő felek rögzítik, hogy a megbízási szerződésnek és módosító okiratainak a személyzeti szakrendelésre vonatkozó rendelkezéseinek a sebészeti szakrendelést is érteni kell.
- [7] Az alperes 2014. június 24-én az alperes veszteséges gazdálkodására és a megváltozott jogszabályi környezetre tekintettel javasolta, hogy a korábbi megbízási szerződés helyébe személyes közreműködői szerződés lépjen életbe. A felek közötti egyeztetés eredménytelenül zárult, a felperes a közreműködői szerződést nem írta alá, ezért az alperes 2014. július 30-án a szerződés felmondása tárgyú levelében közölte, hogy a jogszabályi rendelkezésekre figyelemmel eltérő szerződéses jogviszony létrehozására vagy a hatályos szerződés fenntartására nincs lehetősége, és pénzügyi forrás sem áll rendelkezésére. Kérte, hogy a felek működjenek közre a hatályos megbízási szerződés közös megegyezéssel történő megszüntetésében. Ennek hiányában kérte, hogy a felperes tekintse a levelet az 1998. június 10-én létrejött megbízási szerződés 2014. augusztus 31-i hatállyal történő felmondásának.
- [8] A felperes vitatta, hogy a felmondás jogszerű volt és a megbízási díj átlagának megfelelő káráltány megfizetésére szólította fel az alperest, melynek az nem tett eleget.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [9] A felperes módosított keresetében kérte, hogy az alperes jogellenes felmondására figyelemmel a módosított szerződés rendelkezései alapján a bíróság kötelezze az alperest 15 hónapos időszakra

30.432.285 Ft kárártalány és kamatai megfizetésére. Másodlagos kereseti kérelme szerint a Bt.-vel 2004-ben a sebészeti szakellátásra kötött megbízási szerződés 17. pontja alapján kérte 16 hónapra kártérítés címén 32.461.104 Ft és annak 2015. május 15-től járó kamatai megfizetésére kötelezni az alperest.

- [10] Az alperes ellenkérelmében a Bt. megszüntetésére és a Kft.-re vonatkozó szabályok alkalmazására figyelemmel legfeljebb 90 napos felmondási idő elszámolását fogadta el azzal, hogy egy hónapot a felperes nem vett figyelembe, így legfeljebb 59 napra járhat felmondási időre járó megbízási díj. Az alperes nem vitatta, hogy a szemészet esetében a havi átlag 830.937 Ft, a sebészet tekintetében pedig 1.197.882 Ft.

Az első- és a másodfokú bíróság határozata

- [11] Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 6.086.457 Ft-ot és annak 2015. május 15-től a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatát, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a szerződés megszűnésével kapcsolatos jogkövetkezmények tekintetében a 2005. évi módosítások nem alkalmazhatóak az alapító jóváhagyásának hiányában, ezért az elsődleges kereseti kérelem megalapozatlan. A Kft.-re nézve az 1998. június 10-én létrejött szerződés hatályban maradt rendelkezéseit alkalmazta. Kifejtette, a 2011. december 6-án kelt módosítással a felek az 1998. június 10-i szerződést módosították, melyet – a 2005. évi módosítás hiányában – a felek jogviszonyára alkalmazni kellett. Ebből következően a szerződés megszüntetésére 90 napos felmondási határidővel bármelyik fél indokolás nélkül volt jogosult. Az alperes a felmondása jogellenes volt – mert nem alkalmazta a 90 napos felmondási időt és nem jelölt meg súlyos szerződésszegést – emiatt a másodlagos kereseti kérelmet kártérítés címén megalapozottnak találta 90 napra, összegében a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 359. § (1) bekezdése alapján az általános kártérítés szabályait alkalmazva, az rPtk. 355. § (4) bekezdése szerint elismerő nyilatkozata alapján marasztalta az alperest.
- [12] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, az alperest terhelő, a felperesnek fizetendő marasztalás összegét 21.658.923 Ft-ra és annak késedelmi kamataira emelte, a keresetet ezt meghaladó részében tekintette elutasítottnak.
- [13] Az ítélet indokolásában – hivatkozva rPtk. 215. §-ára – részletesen megindokolva álláspontját rámutatott, hogy az alapítói jóváhagyás szükségessége egyszemélyes társaság esetében az alperes belső ügye, amely a képviseleti jog korlátozását jelenti, a jóváhagyás elmaradása a harmadik személlyel kötött szerződést nem teszi érvénytelenné. A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásáról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.) 8. § (4) bekezdésére tekintettel a felperessel szemben az alapító okiratba foglalt képviseleti jog korlátozása hatálytalan volt, tévedett ezért az elsőfokú bíróság, amikor a jóváhagyás hiánya miatt tekintette a 2005. évi szerződésmódosítást érvénytelennek.
- [14] Az alperesnek a jó erkölcsbe ütközésre [rPtk. 200. § (2) bekezdés] való hivatkozása tekintetében – utalva az EBH2003.956. döntésben kifejtettekre – vizsgálta a 2005. november 15. napján létrejött módosítások 15. pontját (felperes – alperes jogelődje) és 18. pontját (Bt. – alperes jogelődje) a nem szerződésszerű felmondás miatti lehetetlenülés esetén fizetendő kárártalány szabályairól, s megállapította, hogy azok a jó erkölcsbe ütköznek, ezért érvénytelenek.
- [15] Az ítélet tábla álláspontja szerint az érvénytelenség miatt az alperes jogelődje és a felperes között 1998. június 10-én kötött megbízási szerződés irányadó a felek jogviszonyára, amely szerint a szerződés határozatlan időre jött létre és a szerződés megszüntetésére 90 napos felmondási idővel bármelyik fél jogosult indokolás nélkül. Ez a rendelkezés mind a két tevékenységre vonatkozott.
- [16] A sebészeti szakellátásra 2004. január 1-jén a Bt.-vel kötött szerződés, annak megszüntetése, valamint a 2011. december 6-án létrejött szerződésmódosítás vizsgálata alapján arra a következtetésre jutott, hogy a szerződésszerű felmondás esetén a szemészet tekintetében az 1998-as szerződés alapján 90 napos felmondási időre, a sebészet tekintetében a 2004-es szerződés alapján

hat hónapos felmondási idővel a naptári év végére volt felmondható, ennek figyelembe vételével állapította meg az elmaradt hasznot mint kárt, amelyet a másodlagos kereseti kérelmében érvényesített a felperes.

Felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [17] Az alperes felülvizsgálati kérelmében – tartalma szerint – a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.
- [18] Állította az rPtk. 319. § (1) és (2) bekezdésének megsértését.
- [19] A Bt. vonatkozásában (sebészeti ellátás) kifejtette, hogy a 2005 évi szerződésmódosítás érvénytelensége nem éleszti fel a már 2011. december 6-án megszüntetett megbízási szerződés korábbi tartalmát. A felek akarata a Bt. 2011-es időállapotú feltételrendszerének továbbvitelére vonatkozott a Kft.-vel fennálló szerződés kiterjesztésével. Ha ezen kiterjesztett tartalmú szerződés valamely rendelkezése érvénytelenné válik, annak módosítás előtti rendelkezéseire a felperes 1998. június 10-i megbízási szerződése az irányadó.
- [20] Rámutatott, hogy a Bt. és az alperes jogelődje a 2005. november 5-i szerződésmódosítás 5. pontjában a megbízási szerződés 17. pontját hatályon kívül helyezték. Mivel a másodfokú bíróság a perbeli szerződésmódosítás tekintetében csak a 18. pontot érintő részben mondta ki az érvénytelenséget, a feleknek a korábbi felmondási időt szabályozó 17. pont hatályon kívül helyezésére vonatkozó rendelkezése érvényes. A bíróságnak így vagy a felperes korábbi szerződéséből, vagy a bíróság által célszerűnek gondolt felmondási idő megállapításával kellett volna a felmondási időt meghatároznia.
- [21] Hangsúlyozta, hogy a Bt. 2004. január 1-jén kötött szerződése egyébként is érvénytelen, mert az alperes jogelődje részéről olyan személy írta alá, aki erre nem volt jogosult. Ebből következően a Kft.-nek a felmondás időpontjában érvényben levő eredeti felmondási szabálya alkalmazandó.
- [22] Az összecszerűség tekintetében a másodfokú bíróság nem vette figyelembe az egy hónap felmondási időt. Egy hónap felmondási időre kifizetésre került a megbízási díj, a 2014. július 30. - augusztus 31. közötti időtartamra.
- [23] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a jogerős ítélet hatályában való fenntartását. Hangsúlyozta, nem kizárt, hogy a felek egy már megszüntetett szerződés általuk ismert feltételeire hivatkozzanak egy megállapodásban. Kiemelte, hogy a jogerős ítélet nem tartalmaz marasztalást a 2014. augusztus 31-ig terjedő időszakra.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [24] A Kúria a jogerős ítéletet kizárólag a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (rPp.) 275. § (2) bekezdése szerint.
- [25] Előrebocsátja a Kúria, hogy a felülvizsgálati eljárás nem a per folytatása, a felülvizsgálat az rPp. 270. § (2) és (3) bekezdésében megnevezett jogerős határozatok ellen jogszabálysértésre alapítottan igénybe vehető rendkívüli perorvoslat.
- [26] A felülvizsgálat alapjául szolgáló jogszabálysértés anyagi és eljárási jogszabálysértés egyaránt lehet, az eljárási szabályok megsértése azonban az rPp. 275. § (3) és (4) bekezdése értelmében csak akkor adhat alapot a felülvizsgálati kérelemmel támadott jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére, ha lényegesen kihatott az ügy érdemi elbírálására.
- [27] Mindezeknek megfelelően a felülvizsgálati kérelem előterjesztője kérelmében a jogszabálysértés megjelölése körében arra hivatkozhat, hogy valamely, az ügy érdemi elbírálására lényegesen kiható eljárási szabály megsértésére került sor, illetőleg a döntés meghozatala során nem a megfelelő anyagi jogszabályt alkalmazták vagy az egyébként irányadó anyagi jogi szabályt tévesen értelmezték.
- [28] Jogszabálysértést jelent a megalapozatlanság is, ha az eljáró bíróságok a tényállást kellően nem

tárták fel, noha a felek a szükséges bizonyítást felajánlották, illetőleg a bizonyítási indítványok előterjesztése azért maradt el, mert a felek előzőleg a bizonyítandó tények és a bizonyítási teher körében nem kaptak az rPp. 3. § (3) bekezdésének megfelelő tájékoztatást, vagy e vonatkozásban téves tájékoztatást kaptak. A felülvizsgálat alapjául szolgálhat, tehát jogszabálysértést eredményez a megalapozatlanság abban az esetben is, ha a jogerős ítéletben megállapított tényállás a lefolytatott bizonyítás anyagától eltér, iratellenes, illetőleg ha a bíróság a bizonyítékok egybevetése és értékelése során kirívóan okszerűtlen, logikai ellentmondást tartalmazó következtetésre jutott. A bizonyítékok okszerű mérlegelése azonban felülvizsgálattal nem támadható. A Kúria következetes gyakorlata szerint a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt, eltérő értékelésére (ún. felülmérlegelésére) nem kerülhet sor. Nem hivatkozhat a jogszabálysértés megjelölése körében a felülvizsgálati kérelem előterjesztője új tényekre, illetve olyan kérdésekre sem, amelyekkel az ügyben eljáró bíróságok erre irányuló kérelem hiányában a perben nem foglalkozhattak.

- [29] A felülvizsgálati kérelemnek az rPp. 272. § (2) bekezdésében felsorolt tartalmi kellékekkel kell rendelkeznie. Ezek a támadott határozat, a jogszabálysértés és azzal összhangban a megsértett jogszabályhely megjelölése, a jogorvoslati kérelem indokainak ismertetése és a Kúria döntésére irányuló határozott kérelem. Az rPp. 272. § (1) és (2) bekezdései értelmében – miként azokat az 1/2016. (II. 15.) PK vélemény értelmezte – a jogerős ítélet több rendelkezését támadó, avagy több egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozó felülvizsgálati kérelemnek valamennyi hivatkozás tekintetében rendelkeznie kell a törvényben meghatározott, egymással szoros logikai és perjogi kapcsolatban álló kötelező tartalmi kellékekkel, ellenkező esetben a tartalmilag fogyatékos felülvizsgálati kérelmet – vonatkozó részében – a Kúria nem vizsgálhatja érdemben. A tartalmilag hiányos perorvoslati kérelem nem korrigálható utóbb, sem hiánypótlás elrendelésével, sem a felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél kiegészítő nyilatkozatával.
- [30] A felülvizsgálati kérelemnek a kötelező tartalmi, egyben fogalmi elemekkel a benyújtására nyitva álló hatvannapos határidőn belül kell rendelkeznie. A felülvizsgálati kérelmet az rPp. 273. § (5) bekezdése értelmében a felülvizsgálati határidő elteltét követően nem lehet megváltoztatni, így újabb, a határidőben benyújtott kérelemben nem szereplő jogszabálysértésekre hivatkozásokkal sem lehet kiegészíteni azt.
- [31] Az rPp. 272. §-át 2012. szeptember 1-jei hatállyal módosító, az igazságügyi és közigazgatási tárgyú törvények módosításáról szóló 2012. évi CXVII. törvény 9. §-a és 17. §-a eredményeként a 2012. október 31-e után jogerőre emelkedett határozatok ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmek kötelező tartalmi eleme – egyebek mellett – a megsértett jogszabályhely megjelölése, amelyet – az 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. pontjához fűzött indokolásból kitűnően – konkrétan, a jogforrás, a paragrafusszám, az esetleges bekezdések és pontok számának megadásával kell meghatározni. Követelmény továbbá az is, hogy az így megjelölt jogszabályhely megfeleljen a jogszabálysértés szöveges körülírásának.
- [32] Az rPp. 272. § (3) bekezdése értelmében egyedül akkor térhet el a Kúria a felülvizsgálati kérelemben tévesen megjelölt konkrét jogszabályhelyektől az állított jogszabálysértések vizsgálata során, ha e körben nyilvánvaló, azonosítható elírás történt, vagyis, ha a jogszabálysértés tényének megfelelő szöveges előadása alapján meg lehet állapítani, hogy a kérelem előterjesztője a kérelemben tévesen írtak helyett milyen jogszabályhely megsértésére kívánt valójában hivatkozni. Jelen ügyben e szabály alkalmazására nem volt mód.
- [33] Az alperes felülvizsgálati kérelmében több jogszabálysértésre hivatkozott, a 2004. január 1-jén kelt szerződésnek az aláíró képviselési joga hiánya miatti érvénytelenségére, az összecszerűség szerinte nem megfelelő megállapítására és a kiadásai figyelmen kívül hagyására vonatkozó hivatkozásaihoz kapcsolódóan azonban nem jelölte meg a megsértett konkrét jogszabályhelyet, e hivatkozásokat ezért a Kúria érdemben nem vizsgálhatta.
- [34] Megsértett jogszabályhelyként az alperes kizárólag az rPtk. 319. § (1) és (2) bekezdését jelölte meg, amelyek a szerződés közös megegyezéssel történő megszüntetéséről vagy felbontásáról és ezek

joghatásairól, az elszámolás rendjéről rendelkeznek. Ezzel a jogszabálysértésre hivatkozással az alperes nyilvánvalóan nem azt kívánta kétségbe vonni, hogy 2014. július 30-án felmondást közölt a felperessel, a perben ugyanis nem volt vitás, hogy a felek nem közös megegyezéssel szüntették meg, illetve bontották fel jogviszonyukat, hanem az alperes felmondta azt. A felülvizsgálati kérelem tartalmából kitűnően az rPtk. 319. § (1) és (2) bekezdésének megsértésére hivatkozás az alperesnek ahhoz az érveléséhez kapcsolódott, hogy a M Bt.-vel 2004. január 1-jén kötött szerződést 2011. december 6-án megszüntették, a megszüntetett szerződés eredeti kikötései pedig nem képezhetik a peres felek jogviszonyának tartalmát.

- [35] A Kúria álláspontja szerint a jogerős ítélet nem sérti az rPtk. 319. § (1) és (2) bekezdését. A másodfokú bíróság maga is megállapította, hogy a M Bt. és az alperes jogelődje között 2004. január 1-én létrejött szerződés 2011. december 6-án megszűnt. A szerződésben foglaltakat ennek ellenére azért ítélte a peres felek jogviszonyában alkalmazandónak, mert a felek 2011. december 6-án a M Bt.-vel kötött szerződés előírásait a saját, a sebészeti szakellátásra is kiterjesztett szerződésük részévé tették. A Kúria rámutat, szerződésük tartalmát a felek az rPtk. 200. § (1) bekezdése értelmében szabadon állapíthatják meg. Ennek keretében nincs akadálya annak sem, hogy valamely korábbi, már megszűnt szerződés előírásait beemeljék fennálló szerződésükbe.
- [36] Azt, hogy a peres felek a M Bt. és az alperes jogelődje között 2004. január 1-én létrejött szerződést mely időállapotában emelték be szerződésükbe, mely kikötéseit tették saját szerződésük részévé, a másodfokú bíróság a 2011. december 6-án kötött, a jogviszonyt a sebészeti szakellátásra is kiterjesztő megállapodás 1. pontjának értelmezésével állapította meg. A szerződések értelmezésére vonatkozó anyagi jogi szabályt (rPtk. 207. §) azonban az alperes a felülvizsgálati kérelmében megsértett jogszabályhelyként nem jelölte meg, így a jogerős ítélet érdemben ebből a szempontból sem vizsgálható felül. A Kúria ezért csupán megjegyzi, hogy megítélése szerint nem volt kizárt az, hogy a másodfokú bíróság a 2011. december 6-án kelt megállapodást a jogerős ítéletben kifejtetteknek megfelelően értelmezze, és a szerződés értelmezése alapján az általa levont következtetésre jusson.
- [37] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [38] Az alperes felülvizsgálati kérelme alaptalan volt, ezért az rPp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperes felülvizsgálati eljárással kapcsolatban felmerült költségét, amely a felperes jogi képviselőével felmerült ügyvédi munkadíjból áll. Az ügyvédi munkadíj összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet 3.§ (2) bekezdésének a)-b) pontja, (5) bekezdése, és 4/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg.
- [39] A 6/1986 (VI.26.) IM rendelet 14.§-a értelmében a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az alperes teljes személyes illetékmentessége folytán az állam viseli.
- [40] A Kúria tárgyaláson kívül hozta meg ítéletét.

Budapest, 2020. október 27.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Csőke Andrea s.k. előadó bíró, Dr. Gáspár Mónika s.k. bíró

A kiadmány hitelül: